

aan, en hoewel haar proza niet rijk of poëtisch is, toch is het boek niet slecht geschreven. De schrijfster lijkt mij iemand die oprecht zoekt naar menschelijk gevoel dat niet, naar vrouwelijken aard, in 't onbegrensde overslaat. Wanneer eens haar gevoel de vezels van haar proza zou kunnen doordringen, zoodat het warmer en rhythmischer werd, dan zou haar werk stellig aan waarde winnen en wij zouden in haar een niet onbelangrijke schrijfster kunnen begroeten.

JO DE WIT.

ANNA VAN RENSWOUDE, *Noodkreet*, Amsterdam, Van Holkema en Warendorf's Uitgeversmaatschappij.

Wanneer we bij het hierboven besproken boek konden spreken van een verdoken tendenz, bij „Noodkreet” is, naar het openlijk getuigen der schrijfster, de strekking hoofdzaak. Zij wil getuigen en ontroeren, niet op de wijze der schoonheid, doch om daarmede zedelijkheid te bevorderen. Uit haar voor- en nawoord blijkt hoezeer haar doel: met eigen ervaring anderen te dienen, haar ter harte gaat, maar zij vergeet allerlei dat zeer belangrijk is, n.m. ten eerste dat de ervaring van anderen meestal alleen waarde heeft voor lotgenooten, met andere woorden dus, dat anderer ervaring zelden preventief werkt — tenzij men een machtige persoonlijkheid is. Ten tweede dat er altijd méér nog noodig is dan de ontroering alléén, dat er iets moet zijn dat men wel kan aanduiden met talent, hetwelk in gevallen als deze wel een bescheiden karakter mag dragen, maar dat geschraagd dient te worden door een helder inzicht in de menschen en in de maatschappij, en door een zuiveren kijk op schakeeringen en verhoudingen. Dit nu ontbreekt de schrijfster van „Noodkreet”. Zooals zij zelf zegt, geeft zij haar eigen ervaringen, en waar deze een tragische wending nemen, wordt haar ontroering zoo sterk dat zij ons even meesleept, want hier, in de oogenblikken van diepste rampzaligheid, voelt men het naakte, diepst-menschelijke leed in al zijn hevigheid. Maar hiermee is feitelijk alles gezegd. Twee, drie diepten van nameloos leed, vrij goed vertolkt, die ontroeren, maar daarnaast een oppervlakkig levensverhaal.

Een jong meisje, dat in haar jeugd reeds het leed van de scheiding harer ouders moet dragen, trouwt met een knap, charmant jongmensch, waarvan zij zielsveel houdt. Hij heeft haar ook lief, doch, na een jaar van geluk, herneemt hij zijn oude gewoontes, dan pakt hem weer de roes van het zinnenleven, en, hoezeer hij ook strijdt, de drang is te sterk, daar de gewoonte van vroeger hem steunt, en wanneer de strijd hem te machtig wordt, maakt hij een einde aan zijn leven. Deze droeve ervaring noopt de arme vrouw, die haar man zielslief heeft gehad, tot vlammevende, waarschuwendende woorden, die de reinheid vóór het huwelijk bepleiten. En zij is zoo kinderlijk nog, dat zij meent dat haar woord gehoord zal